

DAMIAN KUPCZYK, ŻANETA SYK

ABC - Ekonomii

Scenariusze zajęć lekcyjnych
„Świat Pieniądza”

ABC - CZEPCZYŃSKI
DELIVERED WITH CARE

ABC - EKONOMII

Scenariusze zajęć dydaktyczno-wychowawczych opracowanych
w oparciu o książkę „Świat Pieniądza”

ABC - CZEPCZYŃSKI
DELIVERED WITH CARE

ABC-CZEP CZYŃSKI

Siedziba główna – Międzychód
ul. Wigury 20
tel. +48 95 748 99 00,
fax +48 95 748 99 80
abc@abc-czeczynski.pl

www.abc-czeczynski.pl

Licencja oraz prawa autorskie dot. opracowania

Publikacja jest dostępna na licencji **Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Bez utworów zależnych 3.0 Polska**. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz autorów oraz Firmy ABC-Czeczynski Sp. z o.o. Sp. K. z siedzibą w Międzychodzie. Zezwala się na wykorzystanie treści do celów niekomercyjnych - z zachowaniem niniejszej informacji licencyjnej i wskazania autorów oraz Firmy ABC-Czeczynski jako właścicieli praw autorskich. Pełna treść licencji dostępna jest na stronie <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/pl/legalcode>

Od Autorki

Drodzy Uczniowie

Przekazuję w Wasze ręce książkę o gospodarce, którą napisałam z przyjaciółmi specjalnie dla Was. Od zawsze moim marzeniem było wydać książkę dla młodych ludzi, dlatego postanowiłam, że zajmę się tematem który mnie fascynuje. Bądźcie jednak spokojni – nie znajdziecie w tej książce skomplikowanych teorii ekonomicznych. Przekazuję Wam kilka słów o tym, skąd i po co są pieniądze, jak dobrze nimi zarządzać, jak podejmować właściwe decyzje finansowe. Mówi się, że pieniądze szczęścia nie dają. Sądzę, że to tylko część prawdy. Roztropne gospodarowanie pieniędzmi pozwala nam żyć spokojnie. Pieniądze zarobione solidną pracą, a czasem cierpliwie oszczędzane, pomagają nam spełnić marzenia. Gdy dysponujemy finansami, możemy wesprzeć potrzebujących, pomóc chorym dzieciom, dokarmić zwierzęta w schronisku czy promować takie działania jak nasze związane z edukacją kolejnego pokolenia.

Razem ze mną w upowszechnianie wśród Was intuicji gospodarczej w ciekawy i dostosowany dla Was sposób zaangażowało się wiele osób i firm. Na tej stronie możecie zobaczyć szyldy kilku z nich.

Chciałabym, żebyście dobrze poznali wartość pieniądza. Czytajcie moją książkę kiedy macie ochotę i jak chcecie: od początku albo od środka, po jednej stronie albo po zdaniu. Niech lektura przyniesie i przyjemność, i pożytek.

Patrycja Krzanowska

Książkę wspólnie ze mną polecają:

Jerzy Krzanowski

Artur Czepczyński

Henryka Bochniarz

Artur Czepczyński

Ryszard Florek

Adam Góral

Adam i Jerzy Krzanowscy

Michał Kucharski

Marek Metrycki

Marcin Ochnik

Solange Olszewska

Henryk Orfinger

Kszysztof Pawiński

Adam Rozwadowski

Sponsor Wydania: ABC-Czepczyński Sp. z o. o. Sp. K. oraz Wielkopolski Klub Biznesu

Tytułem wstępu

Szanowni Nauczyciele!

Edukacja ekonomiczna jest ważnym, choć zagubionym w natłoku rzeczywistości szkolnej, zagadnieniem. Jako dydaktycy, oboje wiemy dlaczego tak właśnie jest. Trudno czasami wprowadzić treści ciekawe, niezbędne i ważne do ściśle określonego planu pracy nauczyciela realizowanego w oparciu o podstawę programową. Nauczyciel mimo swoich chęci i starań nie posiada ani niezbędnych pomocy materialnych, ani czasu na ich tworzenie.

Dlatego wspólnie z Firmą ABC-Czepczyński postanowiliśmy zrealizować projekt ABC-Ekonomii, mający na celu realizację w szkołach podstawowych zajęć o tematyce ekonomicznej, poprzez opracowanie i przekazanie gotowych materiałów na ręce nauczycieli.

Scenariusze lekcji zostały opracowane w taki sposób, że można je przeprowadzić zarówno na lekcji matematyki, lekcji bibliotecznej czy lekcji wychowawczej. Są one także jedynie szablonem, ponieważ treści z książki, można w dowolny sposób dopasować do potrzeb konkretnego środowiska szkolnego.

Każdy z Nas może włączyć się w edukację ekonomiczną młodego pokolenia. Rozbudzenie ciekawości w uczniach zagadnieniami z zakresu przedsiębiorczości, mar-

ketingu czy ekonomii, naszym zdaniem, przyczyni się do inwestycji w przyszłość młodego pokolenia, które za kilkanaście lat kreować będzie rynek i gospodarkę.

Rozumiejąc także specyfikę pracy nauczyciela, przeżywając ją na „własnej skórze”, chcielibyśmy zachęcić Państwa do podjęcia próby włączenia się we wspólne dobro jakim jest inwestycja w edukację ekonomiczną. Mając opracowane materiały, a przede wszystkim książkę napisaną o rzeczach trudnych w łatwy i dostosowany dla uczniów sposób, możemy wspólnym nakładem sił stworzyć nową jakość w edukacji.

Zachęcamy także, do włączenia się w projekt poprzez przesyłanie swoich uwag, komentarzy, propozycji, a także poprzez wprowadzenie w swoich szkołach stałej edukacji ekonomicznej, która wpisze się w tradycję kalendarza pracy szkoły.

Zawsze także służymy pomocą i zachęcamy do kontaktu z nami.

Życzymy wielu sukcesów dydaktycznych oraz satysfakcji z etosu pracy nauczyciela:

Damian Kupczyk, Żaneta Syk

Historia Pieniądza

Scenariusz lekcji w klasach I-III

KLASA: I-III Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: Historia pieniądza

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Nazywa pieniądz, określa jego własną definicję.
- b. Wymienia znane formy płatnicze.
- c. Wyjaśnia do czego służy pieniądz.
- d. Rozróżnia pieniądze barterowe (warzywa, zwierzęta, muszelki etc.) od pieniędzy w formie bilonów czy pieniędzy papierowych i wirtualnych.
- e. Wyjaśnia cechy pieniądza – podzielność, trwałość, łatwość przenoszenia, etc.

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Stosuje zdobyte już umiejętności w procesie lekcyjnym,
- b. Projektuje własne wyobrażenie pieniędzy dawniej i dziś,
- c. Wybiera najbardziej skuteczne cechy pieniędzy i uzasadnia dla czego zamiana form barterowych na pieniądze w formie monet i papieru była właściwa,
- d. Ocenia swoją pracę.

METODY PRACY:

- a. Pogadanka,
- b. Pokaz z wykorzystaniem przygotowanych materiałów,
- c. Scenka rodzajowa,
- d. Praca w parach,
- e. Praca indywidualna przy stoliku.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”,

- b. Karta pracy „Pieniądze dawniej i dziś”,
- c. „Drzewo genealogiczne pieniądza” – plansza,
- d. Karty „oceny lekcji”,
- e. Plansze z obrazkami.

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Poproszenie uczniów o narysowanie na przygotowanych wcześniej kartkach formatu A5 – po lewej stronie jak wygląda pieniądz dziś, a po prawej stronie jakimi pieniędzmi wg. dzieci płacili „jaskiniowcy”.

ii. Powieszenie na tablicy prac uczniów, wraz z krótkim omówieniem – założeniem jest, że dzieci będą rysować po jednej i po drugiej stronie podobne pieniądze (w formie papierowej lub monet).

iii. Nauczyciel wyciąga przygotowane wcześniej warzywa oraz materiały tj. muszelki, kamienie, etc. Następnie pyta dzieci czy tymi rzeczami można by było zapłacić dzisiaj w sklepie.

iv. Po udzieleniu odpowiedzi, uczniowie otwierają książkę „Świat Pieniądza” na stronie pt.: „Ludzie wymyślili pieniądz dla wygody”, a nauczyciel zaczyna omawiać historię pieniądza wg. materiałów w książce.

W tym samym czasie, wraz z omawianiem powstawania nowych form płatności – nauczyciel wraz z uczniami przywiesza na „drzewo genealogiczne pieniądza” obrazki lub karteczki z napisami poszczególnych przedmiotów, które jako pierwsze służyły jako forma płatności.

v. Następnie nauczyciel wg. materiałów z książki na stronie pt.: „Który pieniądz jest wygodniejszy?” – rozmawia z uczniami na temat przyczyn, dlaczego ludzie zamienili przedmioty na pieniądze (omówienie cech pieniądza tj. trwałość, poręczność, podzielność, etc.)

Jako unaocznienie uczniom trudnej terminologii można przeprowadzić scenkę, gdzie jedno z dzieci pełni rolę sprzedawcy, a drugie klienta. Za pierwszym razem uczeń próbuje przenieść np. worek ziemniaków, lub kamieni [ważny jest ciężar] (którymi płaci), a za drugim monety (np. grosze) lub pieniądze do nauki – dostępne w sklepach. Dzieci omawiają jakimi przedmiotami było łatwiej zapłacić, które było łatwiej przenieść.

vi. Dla zakończenia fazy realizacji, dzieci mogą w parach pobawić się w sklep, płacąc przedmiotami ze swojego piórnika czy będącymi na wyposażeniu klasy.

c. Faza podsumowująca:

i. Na stworzonym „drzewie genealogicznym pieniądza” dzieci powtarzają sobie w jaki sposób powstawał pieniądz,

ii. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela,

iii. Pożegnanie uczniów.

6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

8. UWAGI – Ilość wykonanych zadań oraz forma pracy zależy od specyfiki grupy, wyposażenia sali lekcyjnej oraz innych istotnych indywidualnych i społecznych czynników. Zamiast „drzewa genealogicznego pieniądza” można przedstawić treści również w formie prezentacji.

KARTA PRACY

Pieniądże kiedyś

Pieniądże dziś

Jak powstaje chleb?

Scenariusz lekcji w klasach I-III

KLASA: I-III Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: Jak powstaje chleb?

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Przedstawia prosty schemat produkcji różnych produktów.
- b. Wymienia elementy schematu produkcji chleba.
- c. Wyjaśnia co składa się na cenę końcową każdego produktu.
- d. Rozróżnia wartość różnych produktów ze względu na czynniki ich produkcji (rodzaj materiału, trudności produkcji, ilość energii czy pracowników).

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Stosuje zdobyte już umiejętności w procesie lekcyjnym,
- b. Projektuje własny schemat produkcji wybranego/wymyślonego produktu.
- c. Wybiera najbardziej podstawowe elementy wchodzące w skład ceny produktu.
- d. Ocenia pracę swoją i innych.

METODY PRACY:

- a. Pogadanka,
- b. Praca w parach,
- c. Praca indywidualna przy stoliku.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”,
- b. Karty „oceny lekcji”,

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Nauczyciel prosi uczniów, aby powiedzieli jakie produkty żywnościowe jedzą codziennie, następnie odpowiedzi uczniów nauczyciel zapisuje na tablicy lub innym widocznym miejscu.

ii. Po zapisaniu odpowiedzi, nauczyciel zadaje pytanie czy uczniowie wiedzą w jaki sposób produkuje się chleb i proponuje uczniom, zrobienie prostego schematu powstawania chleba.

Schemat ten uczniowie wraz z nauczycielem mogą rysować na kartkach A4, łącząc poszczególne obrazki strzałkami. W prostym schemacie pojawić powinny się: zboże, mąka, piekarnia i chleb.

iii. Nauczyciel następnie prosi uczniów o otwarcie książki na temacie: „Nawet najprostsze produkty powstają dzięki współpracy wielu zawodów”.

iv. Uczniowie wraz z nauczycielem omawiają schemat ukazany w książce. Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że produkcja chleba to wspólny wysiłek wielu osób, począwszy od rolnika, który uprawia zboże, przez magazyn, piekarza, firmę transportową czy sklep.

W zależności od specyfiki grupy, nauczyciel może operować cenami podanymi w książce, lub pominąć je i zastąpić konkretem (np. guzikami, patyczkami do liczenia etc.).

v. Nauczyciel zaznacza, że w cenę chleba wliczone są koszty całej jego produkcji: czyli uprawy zboża, przechowywania go, produkcji w piekarni, transportu oraz zysku dla sprzedawcy. Ważne, aby zaznaczyć, że w cenie chleba wliczony jest też koszt energii elektrycznej zasilającej piec, koszt wody i wynagrodzenie pracowników, którzy pomagali przy wytworzeniu chleba.

vi. W tym miejscu nauczyciel powinien zapytać uczniów dlaczego chleb kosztuje ok. 3 zł, a telefon 1.000 zł? Skąd biorą się różnice w cenach produktów?

Przy porównaniu powinny być zaznaczone informacje, że cena zależy od materiałów z jakich wytworzony jest dany produkt (zboże czy mąka są tańsze niż np. aluminium czy krzem potrzebny do budowy telefonu), skomplikowania produkcji (chleb może zrobić niemal każdy, telefon to urządzenie precyzyjne, składające się z wielu elementów).

vii. Następnie nauczyciel wraz z uczniami wraca do produktów podanych przez uczniów na początku lekcji. Dzieli uczniów na grupy i każdej przydziela (lub uczniowie

sami wybierają) jeden produkt. Następnie zadaniem uczniów jest stworzenie schematu produkcji tego produktu w formie graficznej (np. na brystolu lub kartce formatu A3).

Modyfikacją tego zadania, jest posłużenie się kreatywnością dzieci i zaproponowanie im, aby wymyślili własny produkt (nawet zmyślony) i stworzyli do niego schemat produkcji, gdzie zaznaczą z jakich produktów się składa i jacy ludzie muszą je produkować.

c. Faza podsumowująca:

i. Uczniowie prezentują swoje prace, a nauczyciel przyczepia je na tablicy lub ścianie, tak, aby prace były wyeksponowane.

Schematy stworzone przez uczniów, są też niejako sprawdzeniem wiedzy, ponieważ uczniowie powinni już po lekcji wprowadzić choć jeden dodatkowy element jak: transport, cena energii elektrycznej czy wody, pensje pracowników.

ii. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela.

iii. Pożegnanie uczniów.

6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

8. UWAGI – Ilość wykonanych zadań oraz forma pracy zależy od specyfiki grupy, wyposażenia sali lekcyjnej oraz innych istotnych indywidualnych i społecznych czynników.

Kasa z kasy...

Scenariusz lekcji w klasach IV-VI

KLASA: IV - V Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: "Kasa z kasy - czyli co dzieje się z pieniędzmi."

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Definiuje własnymi słowami pojęcie pracy.
- b. Wymienia swój wymarzony zawód i argumentuje swój wybór.
- c. Wyjaśnia dlaczego ludzie pracują.
- d. Rozumie pojęcie "zysku" i "straty".

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Stosuje zdobyte już umiejętności w procesie lekcyjnym.
- b. Projektuje własne wyobrażenie pracy i prowadzenia biznesu.
- c. Wybiera argumenty najlepiej oddające pozytywy wymarzonej pracy - zawodu.
- d. Ocenia swoją pracę i pracę innych.

METODY PRACY:

- a. Pogadanka.
- b. Pokaz z wykorzystaniem przygotowanych materiałów.
- c. Scenka rodzajowa.
- d. Praca w parach.
- e. Praca indywidualna przy stoliku.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”
- b. Karta pracy „Pieniądze dawniej i dziś”
- c. „Drzewo genealogiczne pieniądza” – plansza.
- d. Karty „oceny lekcji”
- e. Karty z pieniędzmi.

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Poproszenie uczniów o powiedzenie jaki zawód chcieliby wykonywać w przyszłości i jaki jest najważniejszy argument wybrania tego zawodu.

ii. Nauczyciel pokazuje uczniom diagram z rozdziału "Pracujemy bo potrzebujemy" i zachęca uczniów do wypowiedzenia się na jego temat - omawia go.

iii. Nauczyciel pyta uczniów, czy wiedzą co dzieje się z pieniędzmi, które zostają wpłacone do kasy po zakupach i czy całość zarobionych pieniędzy należy do właściciela.

iv. Po udzieleniu odpowiedzi, uczniowie otwierają książkę „Świat Pieniądza” na stronie pt.: „Co dzieje się z kasą z kasy?”

v. Następnie nauczyciel wybiera jedną osobę, która będzie pełnić rolę sprzedawcy - właściciela sklepu.

Nauczyciel wręcza uczniowi przygotowane kartki, które stanowią banknoty o łącznej wartości 30.000,00 zł. Jednocześnie pyta się uczniów czy jest to duża suma pieniędzy.

Następnie wyjaśnia, że jest to dochód właściciela ze sprzedaży towarów.

Po chwili wybiera innego ucznia i tłumaczy, że jest to pomocnik właściciela, któremu z dochodu trzeba wypłacić wypłatę w kwocie 2.500,00 zł. Kwotę tę uczeń - właściciel wręcza uczniowi - pomocnikowi.

Następnie nauczyciel wyjaśnia, że z dochodu, trzeba jeszcze zapłacić wynajem lokalu (2.800,00 zł), prąd (800,00 zł), wodę (500,00 zł), ogrzewanie (400,00 zł), zakup towaru (10.000,00 zł), podatek na rzecz państwa (5.000,00 zł). Kwoty te pobiera od właściciela.

Nauczyciel wyjaśnia, że kwota która została właścicielowi (8.000,00 zł) to zysk, z którym właściciel może zrobić co zechce.

vi. Uczniowie w parach lub grupach 3-4 osobowych na przygotowanych kartach pracy starają się stworzyć własny biznes i przewidzieć jakie wydatki będą musieli ponieść (mając określoną sumę przychodu np. 30.000,00 zł).

vii. Następnie nauczyciel na tablicy przywiesza karty przedstawiające "stałe" wydatki jakie ponosi każda firma, a uczniowie porównują ze swoimi pomysłami i

“sprawdzają” czy ich firma przyniosła zysk czy stratę.

c. Faza podsumowująca:

i. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela,

ii. Pożegnanie uczniów.

6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

z

8. UWAGI – Ilość wykonanych zadań oraz forma pracy zależy od specyfiki grupy, wyposażenia sali lekcyjnej oraz innych istotnych indywidualnych i społecznych czynników.

Produkujemy pieniądze

Scenariusz lekcji w klasach IV-VI

KLASA: IV - V Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: "Produkujemy pieniądze - skąd się bierze „kasa”?"

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Wymienia znane mu instytucje zajmujące się w Polsce produkcją i nadzorowaniem obiegu pieniędzy.
- b. Zna proces wytwarzania pieniędzy.
- c. Wyjaśnia dlaczego nie można w dowolny sposób dodrukować sobie większej ilości pieniędzy.
- d. Rozumie pojęcia „znaku wodnego”, „banku centralnego”.

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Stosuje zdobyte już umiejętności w procesie lekcyjnym.
- b. Wymienia znane mu sposoby zabezpieczenia banknotów przed fałszerstwem.
- c. Wybiera argumenty i opisuje dlaczego fałszerstwo pieniędzy wpływa negatywnie na obieg i wartość banknotów.
- d. Ocenia swoją pracę i pracę innych.

METODY PRACY:

- a. Pogadanka.
- b. Praca indywidualna przy stoliku.
- c. Papieroplastyka.
- d. Praca z książką.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”.
- b. Karta pracy „Władcy na pieniądzach”.
- c. Karty „oceny lekcji”.

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Nauczyciel pyta uczniów czy wiedzą (lub jakie mają pomysły) skąd biorą się pieniądze? Gdzie się je produkuje? Odpowiedzi zapisuje się na tablicy, celem późniejszego omówienia odpowiedzi poprawnych i korygowania niewłaściwych spostrzeżeń.

ii. Następnie nauczyciel przybliży uczniom postać Króla Bolesława Chrobrego - z uwypukleniem informacji, że jest to Król, który wprowadził do użytku pierwszą polską monetę.

W książce znajduje się portret Króla jak i obraz pierwszej monety.

iii. Nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy pt.: „Władcy na pieniądzach” i prosi uczniów, by spróbowali przyporządkować podobizny władców do banknotów na których są one umieszczone.

Zadanie to należy wykonać poprzez wycięcie przez uczniów poszczególnych podobizn i przyklejenie ich w puste pola na banknotach.

iv. Nauczyciel wyjaśnia, że umieszczanie podobizn władców i znanych osobistości na banknotach wzięło się od tego, że na monetach wybijano herby rodowe lub symbole danych władców. W dzisiejszych czasach, jest to forma podziękowania ważnym osobistościom, które miały znaczący wpływ w rozwój całego kraju.

v. Następnie nauczyciel powraca do pomysłów uczniów dotyczących zarządzania i produkcji pieniędzy, które zostały zapisane na tablicy. Wyjaśnia, że Narodowy Bank Polski (którego nazwa znajduje się na każdym banknocie) jest tzw. Bankiem Centralnym - czyli instytucją nadzorującą obieg pieniędzy, ich produkcję oraz wymianę.

vi. Nauczyciel wyjaśnia, że pieniądze dzielimy na bilony (monety) i banknoty. Następnie zaznacza, że monety wybija Mennica Polska, natomiast banknoty drukuje Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych.

vii. Nauczyciel pyta uczniów czy wiedzą w jaki sposób Bank Centralny i Państwo zabezpiecza banknoty przed fałszerstwem, następnie objaśnia poszczególne zabezpieczenia na przykładzie ukazanym na grafice na stronie „Fałszerze również produkują pieniądze”.

viii. Następnie nauczyciel pyta uczniów co można zrobić kiedy komuś zabraknie pieniędzy. Kiedy któryś z uczniów poruszy kwestię, że „**można je dodrukować**”, należy się zatrzymać i zapytać co by było gdyby każdy mógł dodrukować dowolną ilość pieniędzy.

ix. Następnie celem uwypuklenia niebezpieczeństwa dodruku pieniędzy, można przeanalizować z uczniami sytuację ukazaną na grafice na stronie pt.: „Czy możemy wydrukować tyle pieniędzy, ile każdy potrzebuje?”.

x. Na końcu należy wyjaśnić uczniom, że każde fałszerstwo banknotów czy monet wpływa negatywnie na wartość całego rynku pieniędzy - co przekłada się na ceny czy jakość usług.

c. Faza podsumowująca:

- i. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela,
- ii. Pożegnanie uczniów.

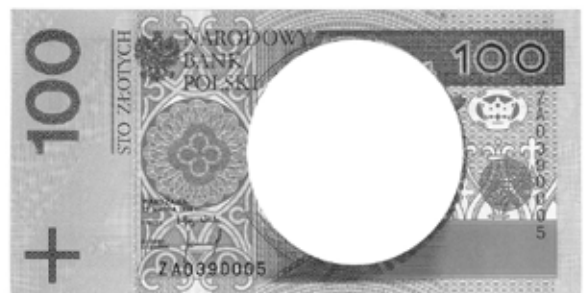
6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

8. UWAGI – Ilość wykonanych zadań oraz forma pracy zależy od specyfiki grupy, wyposażenia sali lekcyjnej oraz innych istotnych indywidualnych i społecznych czynników.

Karta Pracy Władcy na pieniądzach

Dlaczego oszczędzamy?

Scenariusz lekcji w klasach IV-VI

KLASA: IV - V Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: "Dlaczego oszczędzamy pieniądze?"

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Wymienia korzyści płynące z oszczędzania pieniędzy w banku.
- b. Określa powody dla których ludzie oszczędzają pieniądze zarówno w formie bankowej jak i sposobami domowymi np. w skarżoncu.
- c. Wizualizuje mechanizm obiegu pieniędzy w banku od momentu ich wpłaty do wyciągnięcia przez klienta.

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Poznaje mechanizmy związane z obiegiem pieniędzy w banku - w powiązaniu z systemem oszczędnościowym.
- b. Internalizuje w sobie argumenty związane z oszczędzaniem pieniędzy w systemie bankowym.
- c. Określa znane mu formy oszczędzania.
- d. Wyjaśnia na czym polega zjawisko „znikania pieniędzy” w obiegu bankowym.

METODY PRACY:

- a. Pogadanka.
- b. Praca indywidualna przy stoliku.
- c. Praca z książką.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”.
- b. Karty „oceny lekcji”.

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Nauczyciel po przywitaniu uczniów pyta ich, czy w domach posiadają skarbonki w które odkładają pieniądze. **Ilość osób oszczędzających w ten sposób zapisuje na tablicy.** Następnie pyta uczniów czy posiadają konto w banku np. SKO, na którym oszczędzają pieniądze - również zapisując ilość uczniów posiadających konto SKO lub inne. Następnie zapisuje liczbę uczniów, która nie została przypisana do żadnej z grup - jeżeli tacy uczniowie są.

ii. Następnie nauczyciel prosi jedną z osób, która oszczędza „do skarbonki” by opowiedziała w jaki sposób pieniądze zostają wyjmowane lub dokładane do skarbonki, kto je tam wkłada i czy pozostawione „rosną”?

O to samo prosi się jedną osobę z grupy oszczędzających w SKO.

Uczniowie mają za zadanie znaleźć różnice w sposobach oszczędzania - przede wszystkim informację o „przyroście” pieniędzy znajdujących się na koncie bankowym.

iii. Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że „przyrost” pieniędzy na koncie nazywa się „oprocentowaniem” i jest formą zapłaty banku za możliwość operowania naszymi pieniędzmi, które składujemy na koncie bankowym.

iv. Mechanizm działania oprocentowania nauczyciel wyjaśnia uczniom na podstawie grafiki znajdującej się na stronie: „Czy warto trzymać pieniądze w banku”.

Warto zaznaczyć, że od momenty kiedy nasze pieniądze trafiają na konto bankowe są ciągle przez bank wykorzystywane. Dzięki nim, bank udziela pożyczek, inwestuje na giełdzie, stara się pomnażać kapitał. Wraz z zyskiem banku, otrzymujemy wynagrodzenie za to, że bank może dysponować naszymi pieniędzmi.

v. Następnie nauczyciel pyta uczniów „dlaczego oszczędzamy pieniądze?” - odpowiedzi uczniów warto zapisać na tablicy, lub większej kartce.

Po udzieleniu przez uczniów swoich odpowiedzi, uzupełniamy je poprzez wykorzystanie grafiki na stronie pt.: „Dlaczego oszczędzamy pieniądze?”

vi. Nauczyciel w tym miejscu może powiązać temat oszczędzania z terminem obiegu pieniędzy w banku (w szczególności ich wirtualizacji) Można opisać całość zagadnienia na podstawie grafiki znajdującej się na stronie pt.: „Pieniądze są w banku, ale ich nie ma...?”

c. Faza podsumowująca:

- i. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela,
- ii. Pożegnanie uczniów.

6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

8. UWAGI – Ilość wykonanych zadań oraz forma pracy zależy od specyfiki grupy, wyposażenia sali lekcyjnej oraz innych istotnych indywidualnych i społecznych czynników.

Wartość pieniądza

Scenariusz lekcji w klasach IV-VI

KLASA: IV - V Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: "Ile warty jest pieniądz?"

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Definiuje pojęcie wartości pieniądza.
- b. Określa na czym polega mechanizm inflacji.
- c. Definiuje pojęcie denominacji pieniędzy.

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Poznaje mechanizmy związane z pojęciem inflacji i ich wpływem na wartość pieniędzy oraz ceny towarów i usług.
- b. Zapoznaje się z specyfiką wartości pieniędzy będących w obiegu na przełomie lat 80 i 90.
- c. Określa na czym polegały zmiany dotyczące denominacji.
- d. Poznaje zależność między wartością pieniądza, a ceną towaru czy usługi.

METODY PRACY:

- a. Pogadanka.
- b. Praca indywidualna przy stoliku.
- c. Praca z książką.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”.
- b. Karty „CENNIK”.
- c. Karty „Banknoty w czasach PRL”

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Po przywitaniu uczniów nauczyciel zadaje pytanie, jaka wartość widnieje na największym nominalnie banknocie w Polsce? Następnie na tablicy w widocznym miejscu zapisuje kwotę 200 zł.

ii. Następnie nauczyciel pyta uczniów czy uważają, że jest to duża suma pieniędzy oraz czy można za nią kupić wiele rzeczy.

Wspólnie z nauczycielem uczniowie ustalają ile za 200 zł mogliby kupić chlebów, cukru, czy kielbasy.

iii. Następnie nauczyciel zaznacza (o ile któryś z uczniów nie zauważył już tego wcześniej), że ilość kupionych produktów jest zależna od ich ceny; co oznacza, że kielbasa żywiecka może kosztować 12zł/kg, a podwawelska 25 zł/kg.

W tym miejscu należy odnieść się do książki Świat Pieniądza do tematu „Inflacja to wzrost cen” i przeczytać z uczniami tekst dot. inflacji.

iv. Nauczyciel rozdaje wydrukowane (pokazuje na obrazie projektora) karty informacyjne - „CENNIK”. Wyjaśnia uczniom, że zdarzają się takie sytuacje, że cena produktu rośnie bardzo szybko przez co mimo posiadania dużej kwoty, można za nią kupić bardzo mało produktów. Wyjaśnia również uczniom, że wartość pieniędzy jest wyrażana ilością rzeczy jakie można za nie kupić.

Wzrost cen przy jednoczesnym spadku wartości pieniądza nazywamy INFLACJĄ.

W tym miejscu należy odnieść się do książki Świat Pieniądza do tematu „Inflacja to wzrost cen” i przeczytać z uczniami następujący tekst dot. wystąpienia w Polsce inflacji na przełomie lat 80 i 90.

v. Następnie nauczyciel rozdaje wydrukowane (pokazuje na obrazie projektora) karty informacyjne „BANKNOTY W PRL”

Dzieci w parach / grupach mogą teraz porównać jakie nominały banknotów występowały w czasach PRL i sprawdzić w cenniku jakie produkty mogły kupić za przedstawione pieniądze. Nauczyciel dopowiada, że w sytuacji gdy ceny przekroczyły znacznie nomi-

nały pieniędzy, wtedy państwo postanowiło wprowadzić do obiegu pieniądze o większym nominale. W sytuacji kiedy ceny dalej rosły, rosły też nominały banknotów, ale dalej można było za nie kupić mało produktów.

vi. Nauczyciel następnie odnosi się do osoby Mikołaja Kopernika i przytaczając tekst z książki, zaznacza, że Kopernik oprócz astronomii zajmował się również pieniądzem. Uważał, że spadek wartości nominalnej banknotów jest bardzo niebezpieczny, ponieważ może doprowadzić do upadku państwa.

c. Faza podsumowująca:

- i. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela,
- ii. Pożegnanie uczniów.

6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

8. UWAGI – Ilość wykonanych zadań oraz forma pracy zależy od specyfiki grupy, wyposażenia sali lekcyjnej oraz innych istotnych indywidualnych i społecznych czynników.

TABLICA INFORMACYJNA

CENNIK

PRODUKT	ROK 1989	ROK 2008
 CUKIER	2 895 ZŁ / KG	2,80 ZŁ / KG
  KIEŁBASA	17 542 ZŁ / KG	26,35 ZŁ / KG
 CHLEB	530 ZŁ / SZT.	1,85 ZŁ / SZT.
 CZEKOLADA	3 061 ZŁ / SZT.	3,17 ZŁ / SZT.
 CIĄGNIK	10 000 000 ZŁ	72 347 ZŁ

KARTA INFORMACYJNA

BANKNOTY W CZASACH PRL

Kto to jest człowiek biedny?

Scenariusz lekcji w klasach IV-VI

KLASA: IV - V Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: "Czym jest bieda?"

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Definiuje ogólne pojęcie biedy.
- b. Określa jakie czynniki składają się na ogólne sformułowanie jakim jest „bieda”.
- c. Łączy zatrudnienie i brak pracy z terminem „biedy”.

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Formuluje tezy łączące pracę ze statusem materialnym ludzi.
- b. Wymienia cechy „biedy”.
- c. Wymienia czynniki wpływające na wielkość wynagrodzenia pracownika w firmie.
- d. Definiuje dlaczego ludzie nie mogą znaleźć pracy, określa czynniki jakie mogą mieć wpływ na brak zatrudnienia.

METODY PRACY:

- a. Pogadanka.
- b. Praca indywidualna przy stoliku.
- c. Praca z książką.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”.
- b. Karta - ANKIETA

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Po przywitaniu uczniów nauczyciel zadaje pytanie, jak uczniowie określiliby człowieka biednego? Kim jest człowiek biedny?

Odpowiedzi uczniów najlepiej zapisać na tablicy, aby móc później odnieść się do nich.

Prawdopodobnie większość uczniów odpowie, że bieda ma związek z brakiem pieniędzy, jedzenia i dachu nad głową. Mniej uczniów powiąże to z brakiem opieki zdrowotnej, edukacji czy dostępu do wody.

ii. Następnie nauczyciel rozdaje uczniom przygotowane ankiety (Karta pracy - Ankieta) i prosi, aby uczniowie zapoznali się z pytaniami i odpowiedzieli na nie twierdząco lub przecząco.

Następnie uczniowie podsumowują swoje odpowiedzi i wpisują na ile odpowiedzieli twierdząco, a na ile przecząco.

W założeniu - żaden z uczniów nie powinien odpowiedzieć na pytanie przecząco, ponieważ wszystkie dzieci - nawet te z rodzin ubogich objęte są programami pomocy i mają zapewnione podstawowe środki egzystencji.

iii. Następnie nauczyciel tłumaczy dzieciom, że zaznaczone przez nich odpowiedzi dotyczyły pytań o podstawowe środki egzystencji każdego człowieka. Dla lepszego zobrazowania, nauczyciel i dzieci powinny skorzystać z infografiki w książce na temacie „Co to jest bieda? Kto jest Biedny?”.

W tym miejscu nauczyciel powinien zaznaczyć, że definicja słowa „bieda” jest różna w zależności od państwa, zamożności mieszkańców i wielu innych czynników. Inaczej definiuje się biedę w Polsce, inaczej w Kambodży, a inaczej w USA.

iv. Nauczyciel nawiązuje z uczniami rozmowę dotyczącą powiązania pojęcia „bieda” z pracą. Powiązania braku pracy z ubóstwem, mniejszą ilością pieniędzy. Zadaje pytanie dlaczego niektórzy ludzie są biedni, a inni bogaci?

Następnie nauczyciel omawia z uczniami infografiki na stronie w książce pt: „Dlaczego

niektórzy ludzie są biedni?” zwracając szczególną uwagę na powody dla których ludziom jest trudno znaleźć pracę.

v. W dalszym ciągu pracy nauczyciel może uzupełnić informacje z lekcji o dodatkowy pod-temat powiązany z pracą, a dotyczący różnic w wynagradzaniu pracowników.

Nauczyciel poprosi uczniów o otwarcie książki na stronie o temacie „Dlaczego jedni zarabiają więcej, a drudzy mniej?”

Dzieci w parach / grupach mogą teraz przedyskutować jeden przypisany im „puzel” z opisem warunków jakie wpływają na wynagrodzenie. Następnie mogą rozwinąć swoje przemyślenia mówiąc o nich całej klasie.

c. Faza podsumowująca:

- i. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela,
- ii. Pożegnanie uczniów.

6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

8. UWAGI – Ilość wykonanych zadań oraz forma pracy zależy od specyfiki grupy, wyposażenia sali lekcyjnej oraz innych istotnych indywidualnych i społecznych czynników.

KARTA PRACY - ANKIETA

ZAZNACZ KRATKI Z ODPOWIEDZIAMI, KTÓRE DOTYCZĄ CIEBIE I Z KTÓRYMI SIĘ ZGADZASZ.

1. CODZIENNIE JEM CIEPEŁY POSIŁEK TAK NIE

2. CHODZĘ DO SZKOŁY I MAM PRAWO UCZYĆ SIĘ TAK NIE

3. MAM DOSTĘP DO PITNEJ WODY TAK NIE

4. MAM UBRANIA DOSTOSOWANE DO PORY ROKU TAK NIE

5. MAM DOM I DACH NAD GŁOWĄ TAK NIE

6. W DOMU LUB JEGO OKOLICY MAM TOALETĘ TAK NIE

ILOŚĆ ODPOWIEDZI NA TAK:

ILOŚĆ ODPOWIEDZI NA NIE:

Po co Państwu pieniądze ludzi?

Scenariusz lekcji w klasach IV-VI

KLASA: IV - V Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: "Czym są podatki?"

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Definiuje pojęcie wartości pieniądza.
- b. Określa na czym polega mechanizm inflacji.
- c. Definiuje pojęcie denominacji pieniędzy.

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Poznaje mechanizmy związane z pojęciem inflacji i ich wpływem na wartość pieniędzy oraz ceny towarów i usług.
- b. Zapoznaje się z specyfiką wartości pieniędzy będących w obiegu na przełomie lat 80 i 90.
- c. Określa na czym polegały zmiany dotyczące denominacji.
- d. Poznaje zależność między wartością pieniądza, a ceną towaru czy usługi.

METODY PRACY:

- a. Pogadanka.
- b. Praca indywidualna przy stoliku.
- c. Praca z książką.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”.
- b. Karty „CENNIK”.
- c. Karty „Banknoty w czasach PRL”

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Po przywitaniu uczniów nauczyciel pyta uczniów czy mogą kupić wszystko co tylko chcą (można dodać, że mają też nieograniczoną ilość pieniędzy).

ii. Następnie nauczyciel prosi uczniów by otworzyli książkę na temacie: „Nie wszystko możesz kupić sam”.

Uczniowie wraz z nauczycielem analizują infografikę zawartą w książce z zaznaczeniem, że są takie elementy w życiu społecznym i takie instytucje, za które obywatel nie odpowiada i nie musi za nie płacić bezpośrednio.

iii. Nauczyciel zaznacza, że: administracja rządowa, szkoły, policja, szpitale, sądy oraz wojsko to instytucje, za których funkcjonowanie odpowiada państwo i płaci ich pracownikom.

Można w tym miejscu dla lepszego wytłumaczenia przywołać porównanie i zapytać dzieci, który z rodziców ma prywatną firmę lub w takiej pracuje. Następnie wyjaśnić, że w takim przypadku wynagrodzenie za pracę płaci właściciel firmy. Natomiast wynagrodzenie nauczycieli, lekarzy, policjantów wypłaca państwo.

iii. Następnie nauczyciel pyta uczniów, skąd państwo bierze pieniądze na wynagrodzenia, remonty dróg, chodników czy innych inwestycji. Jeżeli uczniowie nie odpowiedzą, że pieniądze te pochodzą z podatków, nauczyciel powinien sam wprowadzić te pojęcie.

iv. Po wprowadzeniu pojęcia podatku, nauczyciel powinien zapytać uczniów czy wiedzą w jaki sposób państwo zbiera podatki? Czy ktoś po nie przychodzi? Czy rodzice muszą co miesiąc gdzieś wpłacać pieniądze?

W tym miejscu po zebraniu od uczniów odpowiedzi nauczyciel prosi o otwarcie książki na tytule: „Państwo wydaje pieniądze, które zabierze od nas”.

v. Nauczyciel wraz z uczniami analizuje grafikę paragonu fiskalnego i zawartych na nim danych. Ważne jest by wspomnieć, że każdy produkt lub usługa jaką się kupuje, objęte są podatkiem od towarów i usług. Podatek ten wynosi w zależności od

rzeczy czy usługi: 0%, 5%, 8%, i 23% kwoty należnej za dany produkt czy usługę.

Można także zanim lekcja zostanie zrealizowana (np. tydzień wcześniej) poprosić uczniów, aby na lekcję przynieśli z domu paragony z różnych sklepów, następnie połączyć uczniów w grupy lub pary i poprosić o przeanalizowanie jakie kwoty z całej sumy za zakupy stanowiły wartość podatku.

vi. Następnie należy omówić z dziećmi schemat budżetu państwa. Można do tego celu wykorzystać książkę na temacie: „Jak działa budżet państwa?” lub kartę informacyjną: „Budżet Państwa”.

c. Faza podsumowująca:

- i. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela,
- ii. Pożegnanie uczniów.

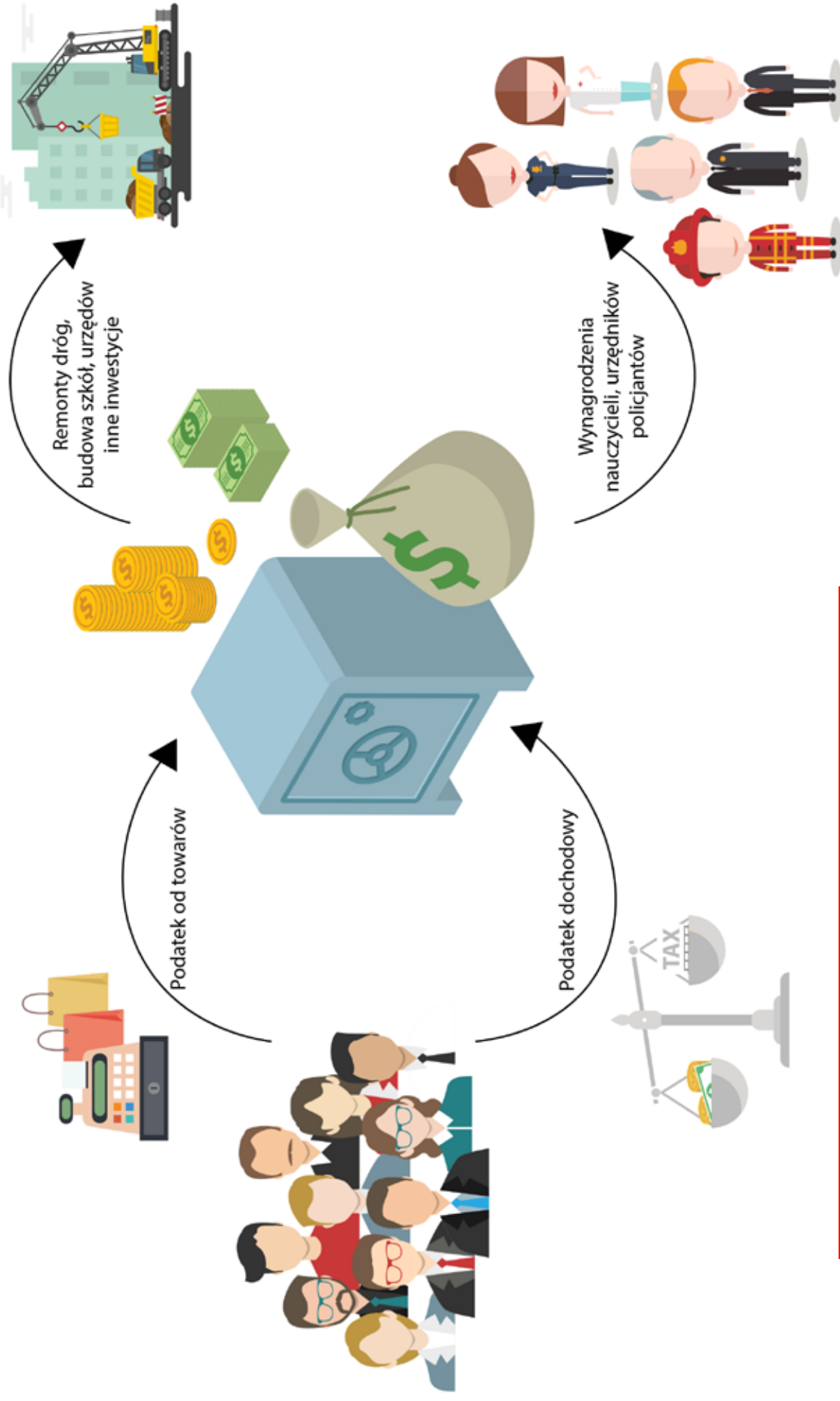
6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

8. UWAGI – Ilość wykonanych zadań oraz forma pracy zależy od specyfiki grupy, wyposażenia sali lekcyjnej oraz innych istotnych indywidualnych i społecznych czynników.

BUDŻET PAŃSTWA

Oszustwa finansowe

Scenariusz lekcji w klasach IV-VI

KLASA: IV - V Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: "Czym jest piramida finansowa"

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Wyjaśnia znaczenie pojęcia „piramidy finansowej”.
- b. Wyjaśnia na czym polega mechanizm znanych mu oszustw finansowych.
- c. Definiuje pojęcia „metody na wnuczka”, „wyłudzenia danych”.

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Poznaje mechanizmy związane z funkcjonowaniem piramidy finansowej.
- b. Zapoznaje się z najbardziej powszechnymi metodami oszustw finansowych.
- c. Określa na czym polega mechanizm „szybkiego zysku”.
- d. Uwrażliwia się na krytyczną ocenę proponowanych przez różne instytucje i osoby ofert szybkiego zysku bez ryzyka.

METODY PRACY:

- a. Dyskusja.
- b. Praca indywidualna przy stoliku.
- c. Praca z książką.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”.

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Nauczyciel rozpoczyna lekcję od zadania uczniom pytania: czy gdyby mogli szybko zarobić dużą sumę pieniędzy (podwoić wpłacone pieniądze), to czy zdecydowali się na taki zabieg?

Ponieważ najłatwiej wytłumaczyć mechanizm działania piramidy finansowej na poziomie własnego doświadczenia, warto by dalsza część lekcji opierała się na ćwiczeniu.

ii. Nauczyciel daje każdemu z uczniów różne sumy pieniędzy (można posłużyć się papierowymi pieniędzmi do nauki, patyczkami czy guzikami).

Następnie nauczyciel oznajmia, że poszukuje osób chętnych, które przekażą mu określoną sumę pieniędzy, a on w przeciągu miesiąca odda pożyczone pieniądze oraz 50% więcej.

Kiedy zgłosi się kilkoro uczniów, nauczyciel wybiera trzech, następnie zabiera od nich określoną wcześniej sumę.

Nauczyciel znów ponawia pytanie, że szuka chętnych osób do zainwestowania swoich pieniędzy z zyskiem 50% wpłaconych pieniędzy. Ze zgłaszających się uczniów wybiera sześciu. Zabiera od nich określoną kwotę.

Następnie z zebranych sum oddaje trzem pierwszym osobom określoną kwotę + 50% zysku.

Nauczyciel znów ponawia ofertę, tym razem wybiera wszystkie osoby, które zgłoszą się ze swoimi pieniędzmi.

Następnie nauczyciel oznajmia, że wyjechał za granicę i już nie ma z nim kontaktu.

iii. Uczniowie wraz z nauczycielem omawiają zaistniałą sytuację, na podstawie infografiki z książki na stronie o temacie: „Ludzie dają się oszukać, gdy chciwość wygrywa z rozsądkiem”.

iv. Nauczyciel pyta uczniów, czy znają inne metody oszustw finansowych.

W tym miejscu mogą pojawić się takie metody jak: „metoda na wnuczka”, „kradzież danych karty do bankomatu”, „podszywanie się pod osobę podczas wyciągania pieniędzy z banku” czy inne.

v. Nauczyciel przechodzi z uczniami na następną stronę książki („Zbyt dobre, by było prawdziwe”) i omawia z uczniami na czym polega wyłudzenie pieniędzy metodą „łatwego zysku” na przykładzie Amber Gold.

W dyskusji dotyczącej oszustw finansowych najważniejszym celem, jest wzbudzenie w uczniach umiejętności oceny ryzyka. Jeżeli oferta znacząco przewyższa swoimi profitami inne oferty znajdujące się na rynku (np. Amber Gold), lub gwarantuje szybki zysk w bardzo krótkim czasie (piramida finansowa), to powinno wzbudzać w nas to obawy i czujność.

c. Faza podsumowująca:

- i. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela,
- ii. Pożegnanie uczniów.

6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

8. UWAGI – Ilość wykonanych zadań oraz forma pracy zależy od specyfiki grupy, wyposażenia sali lekcyjnej oraz innych istotnych indywidualnych i społecznych czynników.

Jak zostać bogatym?

Scenariusz lekcji w klasach IV-VI

KLASA: IV - V Szkoły Podstawowej

DATA REALIZACJI:

TEMAT LEKCJI: "Jak zostać bogatym?"

CELE LEKCJI:

I. Cel ogólny:

1. Uczeń :

- a. Poznaje firmy z własnego środowiska lokalnego, które odniosły sukces.
- b. Wyjaśnia jakie trudności musieli pokonać „ludzie biznesu”.
- c. Definiuje „bogactwa”.

II. Cel szczegółowy:

1. Uczeń:

- a. Poznaje mechanizmy rozwoju firmy.
- b. Zapoznaje się z przykładami ludzi, którzy odnieśli sukces.
- c. Wzbudza w sobie motywację do ciężkiej pracy i pokonywania trudności.

METODY PRACY:

- a. Dyskusja.
- b. Praca indywidualna przy stoliku.
- c. Praca z książką.

3. ŚRODKI:

- a. Książka „Świat Pieniądza”.

4. CZAS REALIZACJI: do 45 minut

5. PRZEBIEG LEKCJI:

a. Faza wstępna:

- i. Przywitanie uczniów,
- ii. Sprawdzenie obecności,
- iii. Zapisanie tematu na tablicy i krótkie zapoznanie z nim uczniów.

b. Faza realizacji:

i. Nauczyciel prosi uczniów, aby otworzyli książkę na temacie „Jak zostać bogatym?”.

Następnie nauczyciel wraz z uczniami analizuje zawarte w książce wpisy dotyczące ludzi, którzy odnieśli sukces zawodowy i prywatny.

ii. Nauczyciel zaznacza, że sukces jest pojęciem bardzo ogólnym i można go określać w różnych kategoriach:

- a) zawodowym - sukces w pracy i karierze zawodowej,
- b) prywatnym - sukces osobisty, realizacja własnych marzeń,
- c) rodzinnym - osiągnięcie sukcesu poprzez zapewnienie rodzinie godnych warunków życia, wychowania dzieci, wykształcenia ich,
- d) sportowym - sukces w piłce nożnej, koszykówce itp.,
- e) medialnym - sukces komercyjny, rozpoznawalność publiczna,
- f) politycznym - uznane stanowisko polityczne, zdobycie władzy itp.,
- g) społecznym - uznanie społeczne, działalność charytatywna itp.
- h) inne.

Najważniejszym elementem tego tematu jest uwrażliwienie uczniów na fakt, że sukces to nie tylko zdobycie dużych sum pieniędzy, ale także realizacja własnych pasji, marzeń, pomoc innym, działalność społeczna itp.

iii. Uczniowie w grupach (lub indywidualnie) mają za zadanie wyszukać w różnych źródłach informacji o przebiegu kariery swojego idola (piosenkarza, sportowca, celebryty, itp.). Następnie w programie komputerowym lub na brystolu papieru tworzą plakat, informację o tym jaki sukces osiągnęła ta osoba, jakie miała do pokonania trudności.

iv. Plakaty uczniów są przywieszane w widocznym miejscu, by wszyscy uczniowie mogli się z nimi zapoznać. Można również przedyskutować ścieżki sukcesu różnych ludzi wybranych przez uczniów.

c. Faza podsumowująca:

- i. Krótkie omówienie swoich odczuć po lekcji przez uczniów i nauczyciela,
- ii. Pożegnanie uczniów.

6. PRACA DOMOWA – brak

7. BIBLIOGRAFIA:

a. Krzanowska P., „Świat Pieniądza”, Wyd. Fundacja Świat Pieniądza, Jasło, 2013, ISBN 9788393802609

8. UWAGI – **Bardzo dobrym uzupełnieniem tego tematu jest zorganizowanie spotkania z przedsiębiorcą, osobą społeczną, burmistrzem (prezydentem), podczas którego opowie on o swojej ścieżce kariery i sukcesu oraz odpowie na pytania uczniów.**

ABC - EKONOMII

Pilotaż projektu edukacyjnego
Powiat Międzychodzki

ABC - CZEPCZYŃSKI
DELIVERED WITH CARE

Charakterystyka projektu

Edukacja ekonomiczna najmłodszych to poważne wyzwanie jakie coraz bardziej kreśli się nie tylko przed instytucjami oświaty, ale także przed szeroko pojmowanym biznesem.

Firma ABC-Czepczyński realizując założenia przyjętej polityki odpowiedzialności biznesu, przygotowała projekt pod nazwą „ABC-Ekonomii”. Do udziału w projekcie zaproszonych zostało dziewięć szkół podstawowych z powiatu międzychodzkiego. Każdej z nich przekazano 30 egzemplarzy książki „Świat Pieniądza” - która okazała się być idealnym podręcznikiem do realizacji lekcji o tematyce ekonomicznej.

Do projektu przystąpiło sześć szkół podstawowych, w których powołani zostali nauczyciele-koordynatorzy zajmujący się realizacją założeń projektowych. Każdy z nauczycieli został wyposażony w przygotowane przez Fir-

mę ABC-Czepczyński materiały edukacyjne w skład których wchodziły scenariusze lekcji na podstawie tematów z książki, karty pracy czy karty informacyjne. Dodatkowo szkoły otrzymały pomoc metodyczną w osobie wydelegowanego koordynatora ze strony Firmy ABC-Czepczyński.

Podczas trwania projektu, przeprowadzono warsztaty ekonomiczne, lekcje biblioteczne i wychowawcze o tematyce ekonomicznej. Swoimi działaniami projekt objął ponad 2000 uczniów szkół podstawowych.

Podsumowaniem projektu był **I Powiatowy Konkurs Wiedzy Ekonomicznej** zrealizowany przy współpracy Szkoły Podstawowej Nr 1 w Międzychodzie. W konkursie wzięło udział 30 uczniów, którzy rywalizowali ze sobą sprawdzając wiedzę i umiejętności nabyte podczas warsztatów i zajęć lekcyjnych.

Nagrodami w konkursie były ufundowane przez Firmę ABC-Czepczyński bony towarowe w sieci sklepów Komputronik na łączną kwotę 1.200,00zł.

Rywalizacja konkursowa odbywała się na trzech poziomach:

1. **Indywidualnym** - uczniowie zdobywali punkty za rozwiązywanie zadań konkurso-

wych. Trzech uczniów z największą ilością punktów otrzymało nagrody za zajęcie I, II i III miejsca.

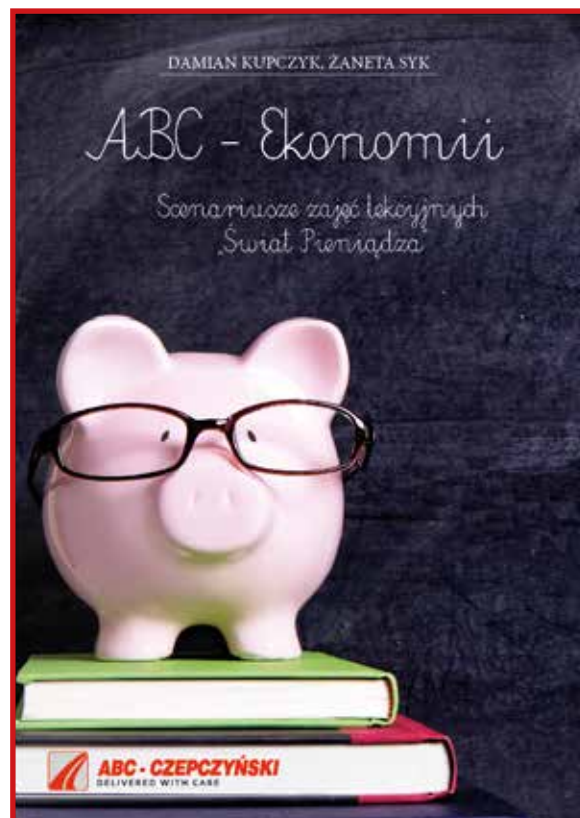
2. Grupowym - sumowana była ilość punktów wszystkich uczniów reprezentujących daną szkołę. Szkoła, która uzyskała największą ilość punktów, otrzymała bon na kwotę 300,00zł.

3. Koordynator - nagrodę w postaci bonu na kwotę 300,00zł otrzymał nauczyciel, który po zakończeniu projektu złoży podsumowanie ze swoich działań oraz własne przemyślenia dotyczące realizacji projektu. Zwycięskie sprawozdanie wybierała komisja powołana przez Organizatora.

Chcąc wprowadzać nowe standardy realizacji projektów, a przez to ukazywać i doceniać wartość każdego z uczestników, konkurs przygotowany był na wzór konferencji biznesowej. Każda osoba po przybyciu do szkoły otrzymała imienny identyfikator, egzemplarz książki „Świat Pieniądza”, podziękowanie za udział w projekcie, a także pakiet gadżetów.

Projekt został wysoko oceniony przez dyrektorów szkół, nauczycieli oraz uczniów. Podjęte przez organizatorów działania określone zostały mianem innowacyjnych oraz kompleksowych.

Na bazie pozytywnych doświadczeń opartych na realizacji projektu, a także zainteresowania książką, Firma ABC-Czepczyński postanowiła podarować każdej z bibliotek w powiecie międzychodzkiem pakiet 5 egzemplarzy książki „Świat Pieniądza” - by każda zainteresowana osoba miała możliwość zapoznania się z tym ekonomicznym dziełem.

Warsztaty koła czytelniczego - SP Chełmno

Lekcja ekonomii - SP Sieraków

Lekcja oszczędzania - SP Lutom

„ABC-EKONOMII”

POWIATOWY KONKURS
WIEDZY EKONOMICZEJ
W MIĘDZYCHODZIE

Opinie o projekcie

„Przygotowane scenariusze są ciekawe i w przystępny sposób wprowadzają najmłodsze dziecko w skomplikowany świat pieniądza. Szkolne podstawy programowe zapomniały o praktycznej stronie życia i nie wprowadzają elementów ekonomicznych, które przygotowują dziecko do dorosłego życia. Przedstawione scenariusze pragną przygotować ucznia do roli konsumenta oraz do mądrego zarządzania najpierw kieszonkowym, a potem większym budżetem.”

Mirosława Hanyżkiewicz
Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 1
w Międzychodzie

„Książka „Świat Pieniądza” zainspirowała mnie. Mam pomysł na program koła matematycznego na rok szkolny 2016/2017...”

Ewa Smura
Nauczyciel SP Lutom

„Ważnym elementem reformy oświaty jest przygotowanie uczniów do radzenia sobie z problemami życia codziennego oraz rozwijaniu umiejętności wykorzystania wiedzy w praktyce. Warto zatem raz na jakiś czas poprowadzić lekcję w sposób odmienny od tradycyjnego. W trend ten idealnie wpisuje się książka „Świat Pieniądza” oraz przygotowane scenariusze zajęć. Nie tylko rozwijają, uczą i wychowują, ale potrafią też rozbawić i zachęcić uczniów do wspólnego odkrywania świata ekonomii.”

Agnieszka Trocha
Nauczyciel SP1 Międzychód

„[...]Książka to tylko pewien element niezbędny w procesie nauczania. To co jest o wiele bardziej nowatorskie, to osobisty wkład i zaangażowanie Firmy ABC-Czepczyński w cały proces realizacji projektu. Jako nauczyciel realizujący lekcję ekonomii w naszej szkole miałam ze strony Firmy ABC zapewnioną wszelką pomoc, stały kontakt z koordynatorem projektu oraz dostęp do materiałów przygotowanych indywidualnie pod wymagania i potrzeby uczniów naszej szkoły.”

Renata Kachel-Pieczonka
Nauczyciel SP2 Międzychód

„ABC-Ekonomii zadziwiło nas wszystkich. Profesjonalizm materiałów, podejście do pracy nauczyciela oraz nauki dziecka, stwarzanie możliwości rozwoju i docenienie każdego uczestnika to tylko niektóre z elementów jakie docenili rodzice. Większość konkursów jest realizowana przez jedną osobę, natomiast finansowana z funduszy Rady Rodziców. Firma ABC-Czepczyński nie tylko doceniła każdego uczestnika, za sponsorowała atrakcyjne dla dzieci nagrody czy w sposób partnerski przeprowadziła projekt przy współudziale szkoły, ale co najważniejsze wyszła daleko poza mentalność zarobkową firm prywatnych i podjęła trud włączenia się w działania edukacyjne, które mają wymiar o wiele bardziej cenny niż ten komercyjny - mają bowiem wymiar społeczny.”

Emilia Matysiak-Żuchowska
Członek Prezydium Rady Rodziców

ABC - EKONOMII

DODATKI

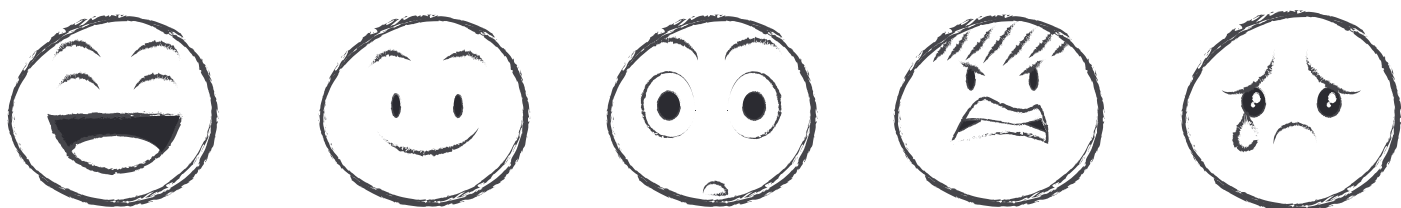
ABC - CZEPCZYŃSKI
DELIVERED WITH CARE

Karta oceny lekcji

1. Oceń swoje zachowanie na lekcji:

2. Oceń jak czułeś się podczas lekcji:

3. Oceń pracę nauczyciela przydzielając gwiazdki:

Dziękuję!

RODZAJE PODATKÓW

Podatkem jest publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz państwa.

Podatki stanowią główne źródło dochodów państwa oraz umożliwiają finansowanie jego działalności. Mówiąc najogólniej, dzięki podatkom państwo np. opłaca szkoły, szpitale, budowę dróg czy wspiera najuboższych. Każdy, kto znajduje się w sytuacji objętej podatkiem, ma obowiązek go zapłacić.

źródło: <http://www.finanse.mf.gov.pl/abc-podatkow/informacje-podstawowe>

Podatek od dochodów - jest to podatek, który płacą raz w roku wszystkie dorosłe osoby (także firmy), które w danym roku osiągnęły dochód czyli mówiąc najogólniej - zarobiły pieniądze.

Podatek od towarów i usług - jest to podatek, który płacą wszyscy konsumenci (osoby kupujące), które nabywają jakikolwiek towar (rzecz) lub usługę (np. naprawę samochodu). Podatek ten jest wliczony w cenę danej rzeczy lub usługi jako 0%, 5%, 8%, 23% wartości ceny tego towaru lub usługi.

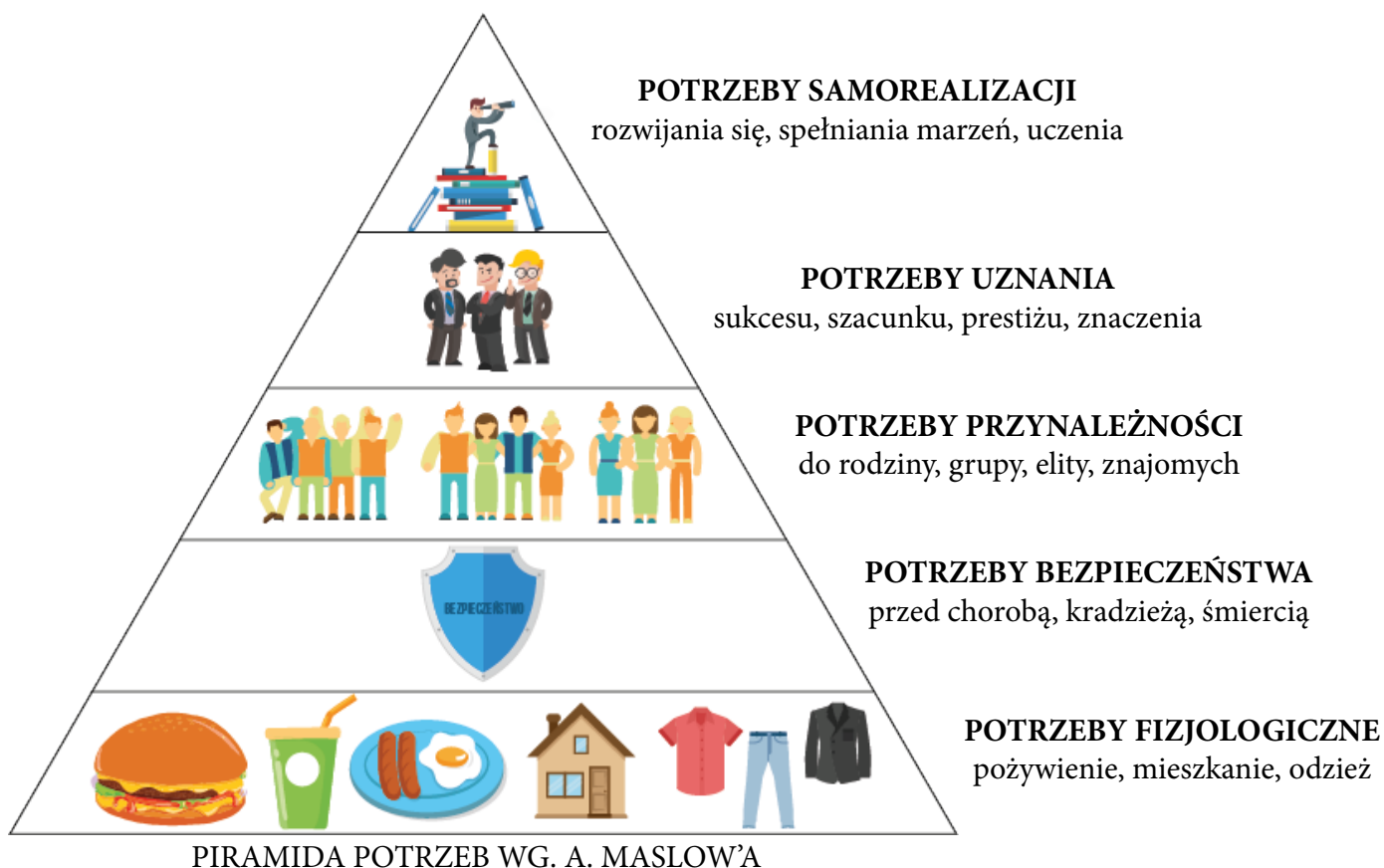
Podatek od nieruchomości - jest to podatek, który płacą wszyscy właściciele nieruchomości - czyli domów oraz mieszkań, a także garaży, chlewów czy innych budynków gospodarczych. Podatek ten płacą także osoby posiadające ziemię (np. pod uprawę roli).

POTRZEBY, A ZACHCIANKI...

Potrzeba - to element (rzecz lub sytuacja), który jest niezbędny do życia i prawidłowego funkcjonowania każdego człowieka. Jeżeli jakaś z potrzeb nie jest zaspokojona - człowiek czuje się źle, nie potrafi dobrze pracować czy uczyć się. Jeżeli potrzeba nie jest zaspokojona przez dłuższy okres czasu może powodować poważną chorobę lub nawet śmierć.

Jednym z najsłynniejszych badaczy zajmujących się tematyką potrzeb był **Abraham Maslow**, który stworzył **piramidę potrzeb** - dzieląc potrzeby na wyższego i niższego rzędu. Aby móc zaspokoić potrzeby znajdujące się wyżej w piramidzie, muszą być zaspokojone potrzeby znajdujące się niżej od nich. Zobaczcie na piramidę znajdującą się poniżej i zastanówcie się, jak funkcjonuje człowiek na każdym jej poziomie, jeżeli nie zaspokoi się potrzeby będącej poniżej.

Zachcianki natomiast, to wszystko co nie jest nam niezbędne do życia, nie stanowi potrzeby, a jedynie jest realizacją naszej ochoty (często krótkotrwałej i szybko znikającej). Zachcianką mogą być markowe ubrania, drogie urządzenia czy wymarzona gra komputerowa.

EKONOMICZNY SŁOWNIK

PRODUKT/TOWAR

Produkty/towary są to rzeczy które można wyprodukować lub które rosną same

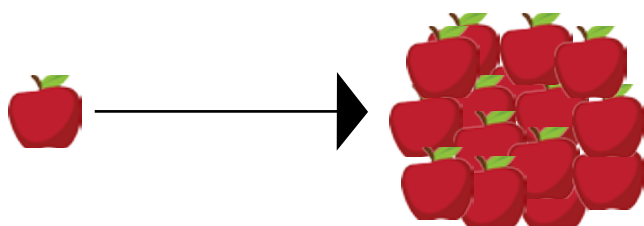
USŁUGA

Usługa natomiast to praca, którą ktoś wykonuje za innych

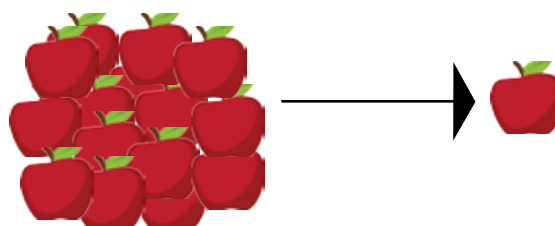
PRZYROST

Danej rzeczy (pieniędzy, jabłek, uczniów) jest coraz **więcej**.

ROZCHÓD

Danej rzeczy (pieniędzy, jabłek, uczniów) jest coraz **mniej**.

DEFICYT

Oznacza że danej rzeczy jest bardzo mało, przez co trudno dotrzymać terminy, zwiększa się koszt produkcji.

NADMIAR

Oznacza, że danej rzeczy jest bardzo dużo, można łatwo ją zdobyć, ceny są niskie.

PODAŻ

Ilość dóbr oferowanych przez producenta do sprzedaży (czyli ilość danej rzecz, którą można kupić).

POPYT

Ilość osób chcących kupić dane dobra (czyli ilość osób, które chcą zapłacić za kupno danej rzeczy).

STWÓRZ WŁASNY BIZNES

WPISZ W GÓRNEJ CZĘŚCI OBRAZKA NAZWĘ TWOJEGO BIZNESU. W WITRYNIE NATOMIAST ZOBRAZUJ CZYM BĘDZIE ZAJMOWAĆ SIĘ TWÓJ BIZNES. ODPOWIEDZ TEŻ NA PYTANIA.

1. JAKI JEST TWÓJ POMYSŁ NA BIZNES?

.....

2. JAKICH MATERIAŁÓW BĘDZIESZ POTRZEBOWAĆ?

.....

3. CO BĘDZIESZ PRODUKOWAĆ/SPRZEDAWAĆ?

.....

4. KTO BĘDZIE PRACOWAĆ Z TOBĄ?

.....

SYSTEMY EKONOMICZNE

GOSPODARKA CENTRALNIE PLANOWANA

CO KUPUJEMY?

KIEDY KUPUJEMY?

OD KOGO KUPUJEMY?

W tym systemie gospodarczym, o tym co kupujemy, kiedy i od kogo decyduje **rząd**, to on także decyduje o cenach.

 Całość wytwarzanych dóbr jest **własnością społeczeństwa** i każdy obywatel ma zapewniony dostęp do podstawowych produktów.

 Rząd decyduje o **produkcji i dystrybucji** materiałów oraz produktów, przez co można je szybko przetransportować na duże odległości.

 Konsument ma mały dostęp do informacji o produkcie, także producenci **nie przejmują się** potrzebami kupujących i ich preferencjami.

 Państwo decyduje o tym co i jak produkować (decyduje o wyglądzie itp.), przez co znacząco ograniczony jest rozwój **nowych technologii i pomysłów**.

GOSPODARKA WOLNORYNKOWA

CO KUPUJEMY?

KIEDY KUPUJEMY?

OD KOGO KUPUJEMY?

W tym systemie gospodarczym, o tym co kupujemy, kiedy i od kogo, decyduje **producent i konsument**, a wyznacznikiem jest **cena**.

 Konkurencja na rynku powoduje walkę o konsumenta - a co za tym idzie obniżanie cen i podnoszenie jakości produktów.

 To producent decyduje co i jak produkować, przez co jest duży wybór produktów i ich olbrzymia **różnorodność** (kolory, kształty, ceny).

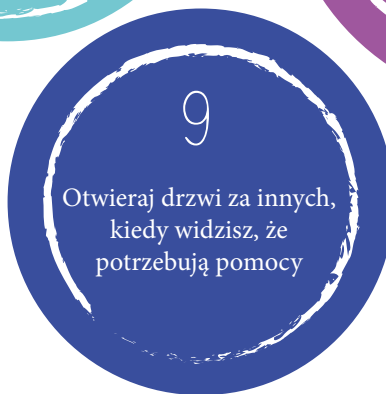
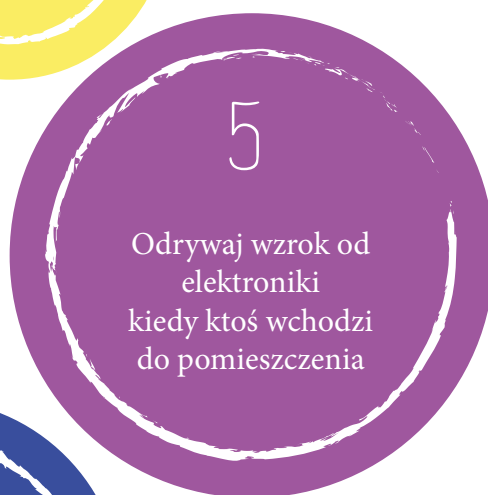
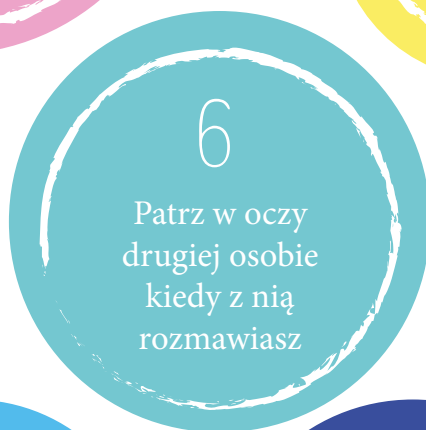
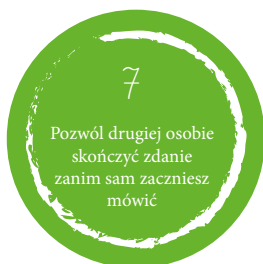
 Wolny rynek powoduje pojawianie się dużej **rozpiętości** między osobami biednymi, a bogatymi. Pojawia się podział na różne **klasy społeczne**.

 Ograniczona ilość dóbr należy do państwa i jest przez nie produkowane, przez co konsumenci muszą **płacić** za ich kupno czy używanie.

Każda z gospodarek ma swoje plusy i minusy, jednak to **gospodarka wolnorynkowa** zapewnia takie elementy jak: wolność biznesową, produkcji czy monetarną, zapewnia swobodę kupna i sprzedaży, wpływa na wzrost dochodów państwa i zapewnia wybór tego co i za ile chce kupić konsument. Dzięki tej gospodarce towarów jest bardzo dużo, mają różne ceny, a poziom ekonomiczny zależy w dużej mierze od obywateli.

ZASAD DOBREGO WYCHOWANIA

BOGACTWO KRAJU

OD CZEGO ZALEŻY BOGACTWO KRAJU?

Słuchając informacji o różnych krajach, na pewno można zauważyć, że jedne z nich są bogate, a drugie biedniejsze. W jednych gospodarka, edukacja, dobrobyt rozwijają się w szybkim tempie, natomiast w innych wszystko przychodzi powoli. W jednych ludzie mają duży wybór produktów, w innych ilość ta jest

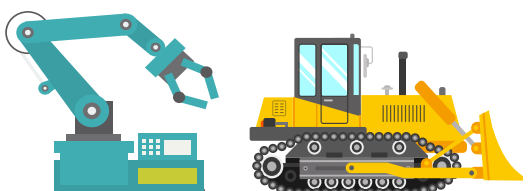
mocno ograniczona. Od czego zatem zależy dobrobyt mieszkańców danego państwa? Odpowiedź brzmi: od wielu czynników. Spójrzcie na grafikę poniżej, która przedstawia niektóre z ważniejszych elementów i cech, które wpływają na bogactwo danego kraju.

KLIMAT - to jeden z czynników, które wpływają na bogactwo kraju. Tam gdzie jest np. za sucho - ziemia nie wydaje dużo plonów, a woda jest bardzo droga. Spróbuj zastanowić się, jaki klimat jest najlepszy dla gospodarki kraju zarówno pod względem rolnictwa, hodowli czy komfortu życia ludzi.

ZASOBY NATURALNE - są to wszelkie surowce (węgiel, kamienie szlachetne, złoto, ropa naftowa, żelazo, krzem itp.), a także drewno, dobrej jakości ziemia i inne), które można wydobywać i przetwarzać. Takie surowce można za duże pieniądze sprzedać do krajów w których ich brakuje, a są tam potrzebne.

TECHNOLOGIA - im bardziej zaawansowane technologicznie jest państwo - czyli posiada dostęp do najnowszej technologii, inwestuje w innowację i rozwój - tym łatwiej pracuje się i żyje jego obywatelom. Mogą wtedy szybciej i lepiej produkować towary czy wykonywać usługi, co pozwala im zarabiać i rozwijać się.

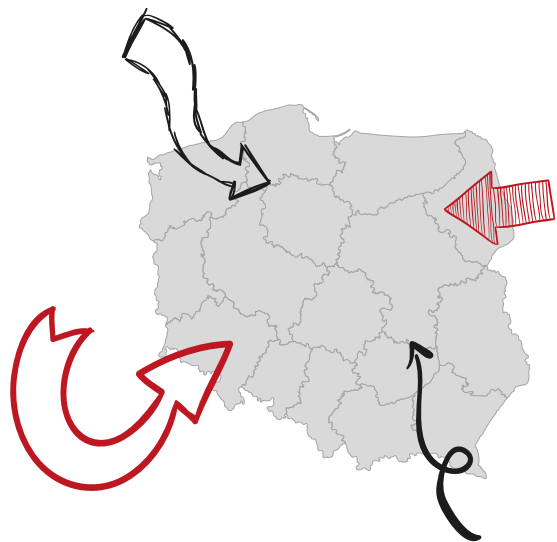
SPOSÓB ORGANIZACJI PAŃSTWA - w systemach opartych na wolności i równości obywateli, gospodarka rozwija się szybciej, co oznacza więcej wpływów do budżetu państwa. Dzięki temu kraj staje się bogatszy i może inwestować zarobione pieniądze w dalszy rozwój.

W państwach, gdzie władza ogranicza wolność obywateli i zabiera ich pieniądze, ludzie nie rozwijają się oraz nie otwierają własnych firm. Oznacza to spadek zamożności danego kraju i jego znaczenia na tzw. „arenie międzynarodowej”.

IMPORT vs EKSPORT

Zwróć uwagę, że na różnych produktach widnieje napis „made in” co oznacza „wyprodukowano w”. Sprawdź w jakich krajach wyprodukowano posiadane przez Ciebie przedmioty: ubrania, sprzęt codziennego użytku, Twój telefon. Większość z nich kupiona została w Polsce, ale wyprodukowana zagranicą. Taka sytuacja ma miejsce dzięki **IMPORTOWI**.

IMPORT - polega na kupowaniu towarów lub usług z innych krajów i sprowadzaniu ich do własnego. To dzięki importowi możesz w sklepie wybierać z wielu produktów i decydować o tym jaki z nich kupisz. Produkty te mogą mieć różne pochodzenie, które zawsze musi być na nich zaznaczone poprzez wyszczególnienie nazwy kraju z jakiego pochodzą.

Towary produkowane w swoim kraju mogą mieć niższe ceny (np. dlatego, że koszt wytworzenia jest mniejszy w Chinach niż w Niemczech), być specyficzne tylko dla tego kraju (np. wina francuskie), czy dany kraj może mieć dużo danej rzeczy, podczas gdy inny nie ma jej wcale (np. Rosja posiada olbrzymie ilości gazu ziemnego czy ropy naftowej). Wtedy następuje wymiana zwana **EKSPORTEM**.

EKSPORT - polega na sprzedawaniu produktu lub usług wytworzonych w swoim kraju zagranicę. Dlatego będąc na wakacjach w różnych krajach możesz napotkać w sklepach produkty z napisem „made in Poland”.

Dzięki eksportowi, obywatele różnych krajów, mogą także poznać produkty regionalne innych krajów jak choćby produkowany w Polsce „Oscypek”.

Import i eksport to bardzo ważne elementy ekonomii. Dzięki swobodnej wymianie towarów i usług bogacą się nie tylko ludzie, ale i państwo. Rozwija się transport i zwiększa ilość osób zatrudnionych, ponieważ nadmiar produktu nie zostaje w kraju, ale można go sprzedać za granicą. Również w przypadku braku jakiegoś produktu, można zawsze kupić go od innego państwa.

KARTA INFORMACYJNA

MOJE PIERWSZE CV

IMIĘ: NAZWISKO:

ZAMIESZKANIE:

TELEFON: KLASA:

MOJA WYMARZONA PRACA/ZAWÓD:

ZALETY I WADY WYMARZONEGO ZAWODU/PRACY	
+	-

WYKSZTAŁCENIE

MOJE UMIEJĘTNOŚCI

ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW

_____ data i podpis

KARTA INFORMACYJNA

STWÓRZ WŁASNĄ REKLAMĘ

Wyobraź sobie, że jesteś właścicielem Firmy. Przed Tobą ważne zadanie, musisz zaplanować kampanię reklamową dla oferowanego przez Ciebie towaru lub usługi. Pomogą Ci w tym pytania, na które musi odpowiedzieć sobie każda osoba, planująca stworzenie reklamy.

GDZIE JEST DOSTĘPNY TWÓJ PRODUKT/USŁUGA?

DLA KOGO JEST PRZEZNACZONY?

GDZIE MOŻNA KUPIĆ
TWÓJ PRODUKT?

CZYM JEST TWÓJ PRODUKT/USŁUGA

JAKIEGO RODZAJU
REKLAMY UŻYJESZ?

DLACZEGO LUDZIE POTRZEBUJĄ TEGO PRODUKTU?

JAK DŁUGO BĘDZIE TRWAŁA REKLAMA I ILE MASZ NA
NIĄ PRZEZNACZONYCH ŚRODKÓW?

ABC - CZEPCZYŃSKI
DELIVERED WITH CARE

ABC - EKONOMII

Scenariusze zajęć dydaktyczno-wychowawczych opracowanych
w oparciu o książkę „Świat Pieniądza”

Więcej informacji o projekcie:

DAMIAN KUPCZYK

tel. +48 957 48 99 79

kom. +48 885 83 60 42

mail: damian.kupczyk@abc-czepczynski.pl